

Onderwerp: Advies NVCH inzake opstarten cosmetische behandelingen
Datum: 29.04.2020
Door: bestuur NVCH

Inleiding:

In het kader van de Corona pandemie en de wens van de NVCH-leden meer duidelijkheid te krijgen over het wel of niet kunnen opstarten van de cosmetisch huisartsgeneeskundige behandelingen, is dit document een uiteenzetting van overwegingen, die geleid heeft tot visie van de NVCH.

De minister president heeft vorige week duidelijk gemaakt, dat als het aantal besmettingen lager is de mogelijkheden verruimd zullen worden. Neemt het aantal besmettingen toe, dan zal het kabinet niet aarzelen om de maatregelen weer aan te trekken. Dit betekent ook dat de regelgeving zeer regelmatig kan veranderen. Wat vandaag kan, kan morgen misschien niet meer. Ook kan het beleid per veiligheidsregio verschillen en zijn er provincies waar de Covid-druk hoger is dan elders en van week tot week verschillen.

Uitgangspunten van het NVCH-bestuur

- De landelijke richtlijnen en wetten zijn leidend
- Als artsen hebben we een maatschappelijke verantwoordelijkheid mee te helpen de Corona-infectie-druk zo veel mogelijk te beperken
- Cosmetische zorg gaat niet boven reguliere huisartsenzorg
- De cosmetische zorg gaat dan ook samen op met de reguliere zorg in de huisartsenpraktijk
- De Corona-infectiedruk is veranderlijk in tijd (van week tot week) en plaats (dus per regio) verschillend
- De reguliere zorg in een huisartsenpraktijk sluit aan bij de zorg en opschaling in de eigen regio

Uitgangspunten van de Nederlandse overheid:

RIVM (bron 1) Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

1. Het uitoefenen van alle vormen van contactberoepen is verboden, voor zover er geen 1,5 meter afstand tot de klant gehouden kan worden (bijv. masseurs, kappers, nagelstylisten, escort-services en rijinstructeurs).
2. Uitgezonderd zijn (para)medische beroepen wanneer er een individuele medische indicatie bestaat, de zorg niet op afstand kan worden gegeven of kan worden uitgesteld én de beoefenaar alle gezondheidsadviezen kan naleven.

Noodverordening (bron 2) Ministerie van Justitie en Veiligheid

Artikel 2.4 De **Noodverordening** luidt op dit moment als volgt:

1. Het is verboden om contactberoepen uit te oefenen.
2. Dit verbod geldt niet voor zorgverleners die hun beroep uitoefenen, mits voor deze uitoefening een **individuele medische indicatie** bestaat en daarbij door de zorgverlener alle in verband met COVID-19 benodigde hygiënevereisten in acht worden genomen.
3. Het OMT is van mening dat het risico voor de volksgezondheid beheersbaar is in het geval van beroepsgroepen die normaliter gebruik maken van beschermingsmiddelen, zoals tandartsen en mondhygiënisten.

Grondslag van het begrip: “individuele medische indicatie”:

De wetgever (van de Noodverordening) heeft niet uitgelegd wat er bedoeld wordt met “individuele medische indicatie”. Zolang een cosmetische huisarts zich bezighoudt met de uitoefening van het beroep ten behoeve van een individuele cliënt, zal per definitie sprake zijn van een indicatie voor deze medische behandeling. Of de werkzaamheden van cosmetisch huisartsen door een zorgverzekeraar worden vergoed, maakt daarbij niet uit. Het gaat erom dat sprake is van een individuele medische indicatie.

Daarnaast levert de cosmetische huisartsgeneeskunde een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van leven.

Besmettingsrisico's op Covid-19:

Het risico om besmet te worden vanuit een persoon zonder respiratoire symptomen (hoesten, benauwdheid) lijkt laag. Het is nog niet duidelijk hoe de besmettelijkheid is in deze asymptomatische fase. Wanneer virus dragende druppeltjes op oppervlakten in de directe omgeving en op voorwerpen terecht komen, kunnen anderen mogelijk besmet raken door het aanraken van deze oppervlakten en/of voorwerpen en daarna het aanraken van de eigen ogen, neus en mond.

Bij een 1 op 1 contact is het risico op besmetting beperkt, met name als daarbij extra maatregelen gehanteerd worden om die kans te minimaliseren.

Medisch specialisten zoals cosmetisch huisartsen, behoren tot de contactberoepen en hebben een kennis van infectiepreventie. Zij zijn opgeleid om infectiepreventiemaatregelen te begrijpen en na te leven. Ook kan medisch personeel onder hun supervisie en door hen opgeleid, hiaten in aseptisch werken herkennen en tot de juiste interventies besluiten.

Om de cosmetische zorg te kunnen hervatten, is het dus belangrijk het **besmettingsrisico voor zowel cliënt als arts te minimaliseren.**

Wanneer cosmetisch huisartsen zich aan de leidraad voor infectiepreventie houden van de NVCG, is het besmettingsrisico geminimaliseerd, zodat veilige zorg mogelijk is. Hierbij is triage van cliënt (en medewerker) enerzijds en uitgebreide infectiepreventie maatregelen in de kliniek en rond de behandeling anderzijds van evident belang. Leg deze triage ook schriftelijk vast.

Voorlopige technische conclusie op basis van infectie preventie:

Medisch cosmetische behandelingen zoals injectables (botox en fillers) met daarnaast behandelingen onder plaatselijke verdoving, kunnen met de juiste maatregelen goed en veilig worden uitgevoerd. Een punt van aandacht is wel de schaarste en het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen.

Conclusie en advies van de NVCH :

Op basis van de leidraden en standaarden van de NHG, NVEPC, NVCG en Mondzorg in het kader van de Corona preventie maatregelen, kunnen cosmetische huisartsen (huisartsen die zich bezighouden met cosmetische behandelingen en operaties) in technisch opzicht vanaf 30 april en op aangepaste schaal op veilige wijze worden hervat, mits:

- deze gelijktijdig opgaan met de reguliere behandelingen in de eigen huisartsenpraktijkvoering (de cosmetische behandelingen gaan niet uit boven de reguliere behandelingen)
- deze gelijk opgaan met het uitbreiden van zorg in de eigen regio (Brabant is bijv. een andere regio dan Groningen)
- er een medische indicatie bestaat (obv de grondslag eigenlijk dus altijd al aanwezig)
- de zorg niet op afstand kan worden gegeven
- de zorg niet kan worden uitgesteld (= advies van RIVM dd 29.04.2020)
- de arts alle gezondheidsadviezen kan naleven o.a.:
  - een goede triage van patiënt en medewerkers en 1,5 meter afstand
  - goede hygiëne maatregelen kan treffen zoals het gebruik van FFP2-maskers, juiste kleding en aandacht voor reinigen contactoppervlakken

Dat neemt niet weg dat het Corona virus dan nog steeds onder ons aanwezig is en dat we als NVCH adviseren om in ieder geval te wachten t/m 20 mei. Deze datum is gekozen om aan de veiliger kant te gaan zitten van de infectiedruk.

Let op: het is altijd aan de behandelend arts zelf om wel of niet - net als bij de NHG-standaarden - bewust en gemotiveerd af te wijken van de standaarden of adviezen om zo zorg op maat te leveren. Hierbij mogen de alg. kaders van onze medische professionaliteit nooit uit het oog worden verloren.

Aanbevelingen NVCH:

- Zorg voor een goede en juiste patiëntselectie (alleen gezonde patiënten, geen risicopatiënten of kwetsbare(n) (ouderen))
- Zorg voor een goede en schriftelijke Corona Triage (behandel alleen Corona niet verdachte patiënten): zowel voor arts als patiënt (!)
- Zorg voor een extra informed consent : met omschrijving van de medische indicatie en vrijwaring en akkoord van de patiënt op een altijd bestaand risico op een evt. Corona besmetting ondanks de juiste hygiëne maatregelen
- Behandel in eerste instantie patiënten niet ouder dan 55 jaar
- Hou de behandelingen zo kort mogelijk
- Hou indien mogelijk zoveel mglk. afstand tot de patiënt
- Geen begeleiders mee in de praktijk (wachtkamer afstand 1,5 meter)
- Laat handen wassen bij betreden praktijk
- Zorg voor goede ventilatie (ramen op een kier of mechanisch ventilatie)
- Wacht zo lang mogelijk met cosmetische zorg tenzij deze aansluit bij de huidige huisartsenpraktijkvoering bij je in de regio
- Gebruik de infectiepreventieleidraad van de NVCG (voor veilige cosmetische zorg) zie bijlage.
- Maak van week tot week een afweging om wel of niet te starten.

Reclame en marketingadviezen:

Om ten onrechte onrust te voorkomen onder de andere contactberoepen, die buiten de uitzonderingsregeling vallen (zoals masseurs, kappers, nagelstylisten, escort-services en rijinstructeurs etc.), is het volgens het bestuur van maatschappelijk en sociaal belang rekening te houden met de sentimenten in andere sectoren die nog niet mogen starten. Derhalve acht het bestuur van de NVCH het niet kies om uitbundig te adverteren voor medisch cosmetische chirurgische behandelingen.

Disclaimer: het is altijd aan de behandelend arts zelf om wel of niet de indicatie te stellen voor een medisch of cosmetische behandeling. Net als bij de NHG-standaarden kan bewust en gemotiveerd worden afgeweken van standaarden

of adviezen om zorg op maat te leveren hierbij mogen de alg. kaders van onze medische professionaliteit niet uit het oog worden verloren.

Bronnen:

- 1) RIVM: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/nederlandse-maatregelen-tegen-het-coronavirus>
- 2) Veiligheidsberaad over de noodverordening: <https://www.veiligheidsberaad.nl/wp-content/uploads/2020/03/Definitieve-modelnoodverordening-COVID-19-veiligheidsregios.pdf>
- 3) Politie.nl <https://www.politie.nl/nieuws/2020/maart/27/00-handhaven-noodverordening-van-kracht.html>
- 4) NVCG: Leidraad Cosmetische Geneeskunde Corona (Versie 3.0 update 17.04.2020)
- 5) Leidraad Mondzorg Corona (Versie 3.0) Laatste update 21.04.2020)
- 6) NVCG: Grondslag: waarop de NVCH van mening is dat de Noodverordening cosmetische zorg toestaat.
- 7) NVEPC: <https://www.nvepc.nl/nieuwsbericht/corona-en-electieve-esthetische-chirurgie/>
- 8) NVEPC: https://www.nvpc.nl/uploads/stand/200416DOC-HV_standpunt_COVID-19_preventie_NVEPC_versie_1.4202.pdf
- 9) Grondslag o.b.v. de noodverordening:

Artikel 2.4

1. *Het is verboden om contactberoepen uit te oefenen.*
2. *Dit verbod geldt niet voor **zorgverleners die hun beroep uitoefenen, mits voor deze uitoefening een individuele medische indicatie bestaat en daarbij door de zorgverlener alle in verband met COVID-19 benodigde hygiënevereisten in acht worden genomen.***

Dat betekent dus dat beoordeeld moet worden of:

- a. cosmetisch huisartsen zorgverleners zijn;
- b. cosmetisch huisartsen hun beroep uitoefenen;
- c. of voor de uitoefening een individuele medische indicatie bestaat en of
- d. de cosmetische huisarts alle in verband met COVID-19 benodigde hygiënevereisten in acht hebben genomen.

Ad a cosmetisch huisartsen zijn zorgverleners

- cosmetisch huisartsen hebben een beroep in de zin van de Wet BIG. Zij verlenen zorg in de zin van artikel 1 Wet BIG: “*zorg die rechtstreeks betrekking heeft op een persoon en ertoe strekt diens gezondheid te bevorderen of te bewaken, het onderzoeken en het geven van raad daaronder begrepen, waaronder geneeskunst.*”

Ad b Beroep uitoefenen

- Zolang cosmetisch huisartsen kunnen aantonen, dat zij zich voor een individuele cliënt bezighouden met de uitoefening van de cosmetische geneeskunde, is het standpunt gerechtvaardigd dat zij zich bezig met het uitoefenen van hun beroep.

Ad c Individuele medische indicatie

- De wetgever (van de Noodverordening) heeft niet uitgelegd wat er bedoeld wordt met “*individuele medische indicatie*”. Zolang een cosmetische huisarts zich bezighoudt met de uitoefening van het beroep ten behoeve van een individuele cliënt, zal per definitie sprake zijn van een indicatie voor deze medische behandeling. Of de werkzaamheden van cosmetisch huisartsen door een zorgverzekeraar worden vergoed, maakt daarbij niet uit. Het gaat erom dat sprake is van een individuele medische indicatie.
- Op sommige plekken wordt een link gelegd met spoedeisende of niet-uitstelbare zorg. Minister-president Rutte heeft echter tijdens de persconferentie op 21 april jl. duidelijk gemaakt dat het de bedoeling is dat de reguliere zorg met inbegrip van niet-spoedeisende tandheelkunde kan plaatsvinden. In lijn daarmee heeft het outbreak management team (OMT) advies uitgebracht over hervatting van de reguliere zorg.

Ad d Hygiënevereisten

- De cosmetische huisarts zal moeten voldoen aan alle in verband met COVID-19 benodigde hygiënevoorschriften en het RIVM. Het is vooral belangrijk dat de arts kan aantonen dat zij aan die norm voldoen en dat zij de pre-screening van cliënten en medewerkers goed bijhouden. Hiervoor kunnen we verwijzen naar de NVCH Leidraad voor werkhervatting.

De conclusie is dat cosmetisch huisartsen op grond van artikel 2.4 van de Noodverordening in beginsel hun beroep kunnen uitoefenen. Mocht u last hebben van handhavers, dan verzoeken wij u om uit te leggen dat de

werkzaamheden zijn toegestaan op grond van artikel 2.4 Noodverordening. Wij verzoeken u ook om dit zo spoedig mogelijk te melden bij de NVCH.